



LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

BESLUT
2017-12-20

Diarienummer
511-16472-2013
Dossienummer
1492-2214

Sida
1(10)

Bildande av naturreservatet Brudkullen i Åmåls kommun

Innehåll

Beslut om bildande m.m.
Syftet med naturreservatet
Skälen för Länsstyrelsens beslut
Beslut om föreskrifter
Ärendets handläggning
Länsstyrelsens bedömning och motivering
Upplysningar
Ersättningstalan
Kungörelse
Hur man överklagar

Bilagor

Bilaga 1. Beslutslista
Bilaga 2. Översiktskarta
Bilaga 3. Skötselplan med bilagor
Bilaga 4. Sändlista och Sakägarförteckning

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Naturreservatet Brudkullen
NVR ID:	2041395
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Åmåls kommun
Ungefärlig mittpunkt:	N 355999, E 6540828 SWEREF99
Lägesbeskrivning:	Ca 2,5 km sydost om Fengersfors
Fastigheter och ägare:	Del av Kristinedal 1:35, privat markägare
Nyttjanderättsinnehavare:	Vattenfall Eldistribution AB
Areal (ha):	13 hektar
Förvaltare:	Västkuststiftelsen
Naturgeografisk region:	Dalslands kuperade skogslandskap, 21a

Beslut om bildande m.m.

Länsstyrelsen förklarar det område som avgränsats på kartan i bilaga 1 som naturreservat. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken.

Naturreservatets gränser ska märkas ut i terrängen.

Namnet ska vara Naturreservatet Brudkullen.

Beslutet riktar sig till allmänheten, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård.

Länsstyrelsen utser Västkoststiftelsen som förvaltare av naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 21 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och en värdefull naturmiljö, närmare bestämt en talldominerad naturskog med orörd karaktär, samt att bevara naturvärden knutna till gamla hållmarkstallskogar. Skogen i reservatet har och håller på att bilda mycket av de strukturer, såsom döda stående och liggande träd, torrakor samt äldre träd, som är kännetecknande för ett naturligt fungerande skogsekosystem. Syftet är också att reservatet ska vara tillgängligt för allmänheten och det ska finnas goda möjligheter att uppleva och få information om områdets typiska livsmiljöer och arter.

Syftet ska uppnås genom att skogsmarken och dess flora och fauna i huvudsak utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer. Åtgärder vidtas även för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Området är föreslaget inom kometprogrammet och utgörs av en mycket gammal tallskog med död ved. Rödlistade arter och signalarter (lavar, svampar, mossor och insekter) som är knutna till gamla träd och död ved har hittats i området. Områdets naturvärden skulle försvinna om skogsbruk bedrevs. Naturvärdena i området är följaktligen oförenliga med konventionella skogsbruksmetoder och annan exploatering. Genom naturreservatsbildning undanröjs dessa hot.

Beslut om föreskrifter

Länsstyrelsen beslutar att följande föreskrifter ska gälla i naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

A. Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden (7 kap. 5 § miljöbalken)

Det är förbjudet att inom naturreservatet

1. uppföra byggnad eller anläggning,
2. uppföra vindkraftverk, mast eller liknande,
3. anlägga väg,
4. anlägga luft- eller markledning, stängsel eller hägnad,
5. anordna upplag,
6. borra, spränga, gräva, schakta, utfylla, tippa, dika eller dämna,
7. avverka, ta bort, flytta, upparbeta eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, såväl stående som liggande,
8. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, kalk eller gödselmedel,
9. inplantera för trakten främmande djur eller växter, eller
10. framföra motordrivna fordon.

Det är vidare förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

11. gräva ner befintliga luftledningar.

Föreskrifter enligt A ovan gäller inte i följande fall:

- När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår under B.
- När ledningsrättsinnehavare genomför reparation, trädsäkring i sidoområde eller underhåll, till exempel utbyte av trästolpar, av befintliga luftledningar enligt gällande ledningsrätt, nyttjanderätt eller servitut. Markskador ska då om möjligt undvikas, men uppkommer markskador ska de repareras. Skötsel inom skogsgatan får, utan hinder från föreskrifterna, ske som vanligt.
- Föreskrift A2-A7 och A10 gäller inte vid uppförande och drift av vindkraftsanläggning inom igångsättningstiden och genomförandetiden enligt gällande tillstånd (Diarienummer: 551-18164-2011).
- Föreskrift A7 gäller inte vid friställning från all typ av vegetation inom 5 meter från fornlämning (RAÄ Fröskog 31:1), se beslutskarta.
- Föreskrift A10 gäller inte vid uttransport av skjutna älgar eller annat högvilt, varvid risken för skador på mark och vegetation ska minimeras.

B. Föreskrifter om skyldighet att tåla visst intrång (7 kap. 6 § miljöbalken)

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar uppförs/anläggs och att följande åtgärder vidtas:

1. Naturreservatet märks ut i terrängen.
2. Parkeringsplats och stig anläggs samt informationstavla sätts upp, på plats enligt beslutskarta.
3. Undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

C. Ordningsföreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet (7 kap. 30 § miljöbalken)

Det är förbjudet att inom naturreservatet

1. skada levande träd och buskar, samt skada eller ta bort döda träd.

Föreskrifter enligt C ovan gäller inte i följande fall:

- När Länsstyrelsen, eller den Länsstyrelsen utser, genomför naturinventeringar, vilka även kan innebära insamling av arter i vetenskapligt syfte.

Ärendets handläggning

Reservatsområdet uppmärksammades genom en KOMET-anmälan till Skogsstyrelsen år 2012. KOMET-anmälan berörde ett område på ca 4 ha som sedan tidigare var registrerat som objekt med naturvärden hos Skogsstyrelsen. Efter ett besök i området bedömdes dock området ha nyckelbiotopsstatus och en nyckelbiotop på 4,5 ha inrättades. År 2013 lämnades området över till Länsstyrelsen för naturreservatsbildning. En naturvärdesinventering utfördes under sommaren 2013 av ProNatura. Det tilltänkta reservatet utökades och resulterade i en total areal på ca 13 ha som skulle skyddas.

År 2015 godkändes överenskommelse om inträngsersättning mellan naturvårdsverket och markägaren. Ett nyttjanderättsavtal håller på att tas fram, för nyttjande av väg och anläggning av parkering belägen utanför reservatet för bland annat reservatets besökare. Samt anläggning och markering av en stig från parkeringen och uppsättning av informationstavla.

Markägare på fastighet Kristinedal 1:35 samt ledningsrättsinnehavare Vattenfall Eldistribution AB har, som berörda mark- och sakägare, förelagts enligt 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att yttra sig över förslag till beslut med föreskrifter och skötselplan.

Förslaget till naturreservat har remitterats till Åmåls kommun, SGU och Skogsstyrelsen.

Gryning Vård AB, Västkuststiftelsen, LRF Västra Götaland, Mellersta Götalands Jordägareförening, Åmål kommun (miljöenheten), Naturskyddsföreningen Västra Götaland, Naturskyddsföreningen Norra Älvsborg, Friluftsförbundet, Veddige Vindkraft AB och Fengersfors-Fröskogs Byalag har samtidigt fått förslaget för kännedom och eventuellt yttrande.

Yttrande har inkommit från Vattenfall Eldistribution AB, Skogsstyrelsen, Åmåls kommun och Sveriges geologiska undersökning (SGU).

Yttranden

Vattenfall Eldistribution AB

Vattenfall har en 40 kV-luftledning strax innanför reservatsgränsen. De planerar en reinvestering av denna befintliga ledning. Bland annat byte av trästolpar. Enligt deras yttrande bör reservatsgränsen inte innefatta ledningsgatan för ledningen och deras förslag är att reservatsgränsen bör gå 30 m från centrumledningen.

Länsstyrelsens kommentar:

Länsstyrelsen ser inget hinder för att Vattenfall utför de åtgärder som de ämnar att göra i sin reinvestering av den befintliga ledningen. Vi har lagt till undantag från föreskrifterna vid underhåll av ledningen samt skötsel av ledningsgatan. Skötsel inom skogsgatan (trädfri yta) samt inom sidoområdena kan även fortsättningsvis skötas som vanligt utan hinder från föreskrifter, t ex kan träd som hotar att falla över ledningen tas ned eller topphuggas. Då föreskrifterna inte påverkar åtgärder för den befintliga ledningen, enligt undantag från A-föreskrifterna, bedömer länsstyrelsen att reservatsgränsen inte behöver flyttas och därav föranleder yttrandet ingen ytterligare åtgärd. I remissen föreslogs ett samråd, senast 6 veckor innan åtgärd, vid nedgrävning av den befintliga elledningen. Länsstyrelsen bedömer det dock som lämpligt att det istället krävs tillstånd vid nedgrävning då det vid åtgärden blir aktuellt att köra in med tyngre maskiner i reservatet.

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen ställer sig positiva till skydd av området. De föreslår att man lämnar en öppning i föreskrifterna för möjlighet att utföra naturvårdande åtgärder vid ny kunskap om arter eller vid förändring i den nuvarande miljön, t ex granföryngring eller vid behov av friställning av gamla tallar. De tycker att det även vore positivt att använda naturvårdsbränning vid behov i framtiden. Skogsstyrelsen föreslår också en bättre beskrivning av området med gran, exempelvis med ett eget skötselområde.

Länsstyrelsens kommentar:

Länsstyrelsen kan medge dispens från föreskrifter för naturreservatet om det finns särskilda skäl samt om åtgärden inte strider mot syftet med naturreservatet. Således bör det finnas skäl att utfärda en dispens från föreskrifter i den händelse en hotad art påträffas eller kunskapsläget ändras för en idag känd art i reservatet, och/eller det långsiktiga bevarandet av arter inte bedöms tryggat med nuvarande förvaltningsinriktning. En eventuell dispens förutsätter att särskilda skäl föreligger i enlighet med miljöbalken 7 kap. 7 §, vilket innebär att åtgärderna måste vägas mot de värden som utgjort grund för tillkomsten av detta områdesskydd.

Ämåls kommun

Kommunstyrelsen ställer sig positiv till Länsstyrelsens Västra Götalands län förslag om att inrätta naturreservatet Brudkullen.

Sveriges geologiska undersökning

SGU har inga synpunkter på bildandet av naturreservatet.

Övriga justeringar

Undantag från föreskrift har lagts till, gällande underhåll av fornlämning i reservatet.

Ett förtydligande har gjorts angående tillstånd för uppförande av vindkraftsanläggning i området. Undantag från föreskrifter har skrivits in i beslutet och tillståndsinnehavaren har möjlighet att bygga vindkraftsanläggning enligt gällande tillstånd (Diarienummer: 551-18164-2011).

Länsstyrelsens bedömning och motivering

Beskrivning av naturreservatet

Brudkullens naturreservat utgörs av en höjd med hällmarker och tallskog. Tallskogen är mycket gammal och det finns individer som är uppemot 250–300 år. Ett gott tecken på att tallarna uppnått en hög ålder är den så kallade ”pansarbarken” samt de spärrgreniga kronorna. Många stammar har också en tydlig spiralvridning. Hällmarken är öppen och ljus med gott om solexponerade stammar, speciellt i den sydvästra delen där ett stort inslag av grova solbelysta torrakor och lågor med insektsgångar finns. Men gamla grova tallar finns även spridda i hela området. Lövinslag finns i form av asp och i östslutningen finns även en del ek och lönn. I öst kan man även hitta senvuxen gran. En fornlämning (RAÄ Fröskog 31:1) i form av en stensättning finns i sydöstra delen av området.

Motivering av beslutet

Brudkullens naturreservat har en mängd skogsbiologiskt viktiga strukturer så som äldre träd och död ved som är ovanliga i dagens, av skogsbruk präglade landskap. Stor del av reservatet har tidigare påverkats av huggningar men sedan lång tid tillbaka har ytterst få skogsbruksåtgärder vidtagits. Frånvaron av skogsbruk är en förutsättning som har möjliggjort nybildning av dessa viktiga strukturer. Detta har resulterat i en mosaikartad skog med dels delar som idag utgör så kallade värdekärnor och andra delar som är på väg att bli värdekärnor. Dessa värden är av grundläggande vikt för att bevara livsformer som är knutna till områden med mer naturlig skogsdynamik.

För att skydda områdets värden behövs ett förbud mot skogsbruksåtgärder. Dessa värden såsom rödlistade arter och signalarter (lavar, svampar, mossor och insekter) som är knutna till gamla träd och död ved skulle försvinna om skogsbruk eller annan exploatering tillåts. Naturreservatets föreskrifter är utformade så att syftet med reservatet ska uppnås. Skogsbruksåtgärder påverkar den naturliga processen och successionen, således bör området lämnas åt fri utveckling efter naturliga processer. Genom naturreservatsbildning undanröjs dessa hot och förutsättningarna för bevarande av naturskogsmiljön, med dess strukturer och därtill hörande arter, förbättras.

Urvalet av reservatsförslaget har gjorts i enlighet med de nationella och regionala strategierna för formellt skydd av skog (från 2017 respektive 2006). Avgörande urvalskriterium har varit områdets bitvis höga värden på beståndsnivå.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för konsekvensutredning av regelgivning.

Beslutets förenlighet med riksintressen, planer och områdesbestämmelser.

Naturreservatet ingår i Länsstyrelsens värdestrakt för skog, Edsleskog-Dalformationen. Området omfattas delvis av riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken (Objekt id: 8210). I reservatet finns en nyckelbiotop (N 161–2015) på ca 4,5

ha, inventerad och inrättad av skogsstyrelsen år 2012. Den södra spetsen av reservatet omfattas av strandskydd, 100 meter. Området är i övrigt inte särskilt utpekad i kommunens översiktsplan från 2014.

Norra delen av naturreservatet ligger inom ett projekteringsområde för vindkraftverk. Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Västra Götalands län har beslutat om tillstånd till vindkraftverksamhet inom området (beslutsdatum 2013-10-03, dnr: 551-18164-2011).

Digitalt underlagsmaterial från mineralrättsregistret har kontrollerats. Inga förfallna, beviljade eller ansökta undersökningstillstånd har påträffats. Därvid finns inga motstående intressen eller andra försvårande omständigheter.

Miljömål

Naturreservatet utgör ett led i arbetet med att uppnå det av riksdagen antagna miljömålen Levande skogar samt Ett rikt växt- och djurliv.

Intresseprövning

Med hänsyn till områdets värden och naturreservatets syften kommer pågående markanvändning att avsevärt försvåras. Länsstyrelsen bedömer att områdets värden bäst ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreservat. Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark samt växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Hushållningsbestämmelser

Naturreservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna för mark- och vattenområden enligt 3:e och 4:e kap. miljöbalken och med den för området gällande översiktsplanen.

Upplysningar

Dispens från *föreskrifterna* m.m.

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen medge dispens från föreskrifterna för naturreservatet. Dispens får dock inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med naturreservatet. Om det finns synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslutet om naturreservatet (7 kap. 7 § miljöbalken).

Annan lagstiftning gäller som vanligt

Vid sidan av föreskrifterna för naturreservatet gäller annan lagstiftning som vanligt. Lagar och föreskrifter som bedöms vara av särskild betydelse för att syftet med naturreservatet ska uppnås är t.ex. följande:

- Regler om körning i terräng i terrängkörningslagen och terrängkörningsföreskriften.

- Regler om fridlysning av växter och djur i miljöbalken och artskyddsförordningen.
- Strandskyddsbestämmelser enligt 7 kap. miljöbalken.
- Kulturmiljölagen.
- Jaktlagstiftningen.

Reservatets gränser

Reservatets gränser sammanfaller delvis med befintliga fastighetsgränser, se bilaga 1. Även efter justeringar av sådana fastighetsgränser i kartan, t.ex. efter fastighetsbestämning eller inmätning av gräns, ska reservatsgränsen anses följa fastighetsgräns i berörd del.

Förvaltare och förvaltningsuppgifter

- Förvaltare är Västkoststiftelsen.
- Naturreservatets gränser märks ut i terrängen genom förvaltarens försorg enligt anvisningar av Naturvårdsverket.
- Förvaltningen bedrivs enligt den skötselplan som fastställts av Länsstyrelsen. Skötselplanen ska ligga till grund för naturreservatets skötsel och ska vid behov revideras.

Ersättningstalan

Om överenskommelse om ersättning inte kan träffas, måste sakägare som vill göra anspråk på ersättning eller inlösen väcka talan i Mark- och miljödomstolen som får avgöra ersättningsfrågan. Sådan talan måste enligt 31 kap. 13 § miljöbalken lämnas in till Mark- och miljödomstolen inom ett år efter att detta beslut vunnit laga kraft, i annat fall förlorar sakägaren rätten till ersättning.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling och i Provinstidningen Dalsland och Nya Wermlands-Tidningen.

Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen i Länsstyrelsens författningssamling och gäller omedelbart även om de överklagas.

I detta ärende har länsöverdirektör Lisbeth Schultze beslutat. Naturvårdshandläggare Marja Fors har varit föredragande. I handläggningen har också deltagit avdelningschef Sven Swedberg, enhetschef Johan Jannert, antikvarie Lisa Ragnarsson, planhandläggare Maria Freiholtz, miljöhandläggare Lena Niklasson och länsjurist Linda Darestam.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Lisbeth Schultze

Marja Fors

Så här överklagar du Länsstyrelsens beslut

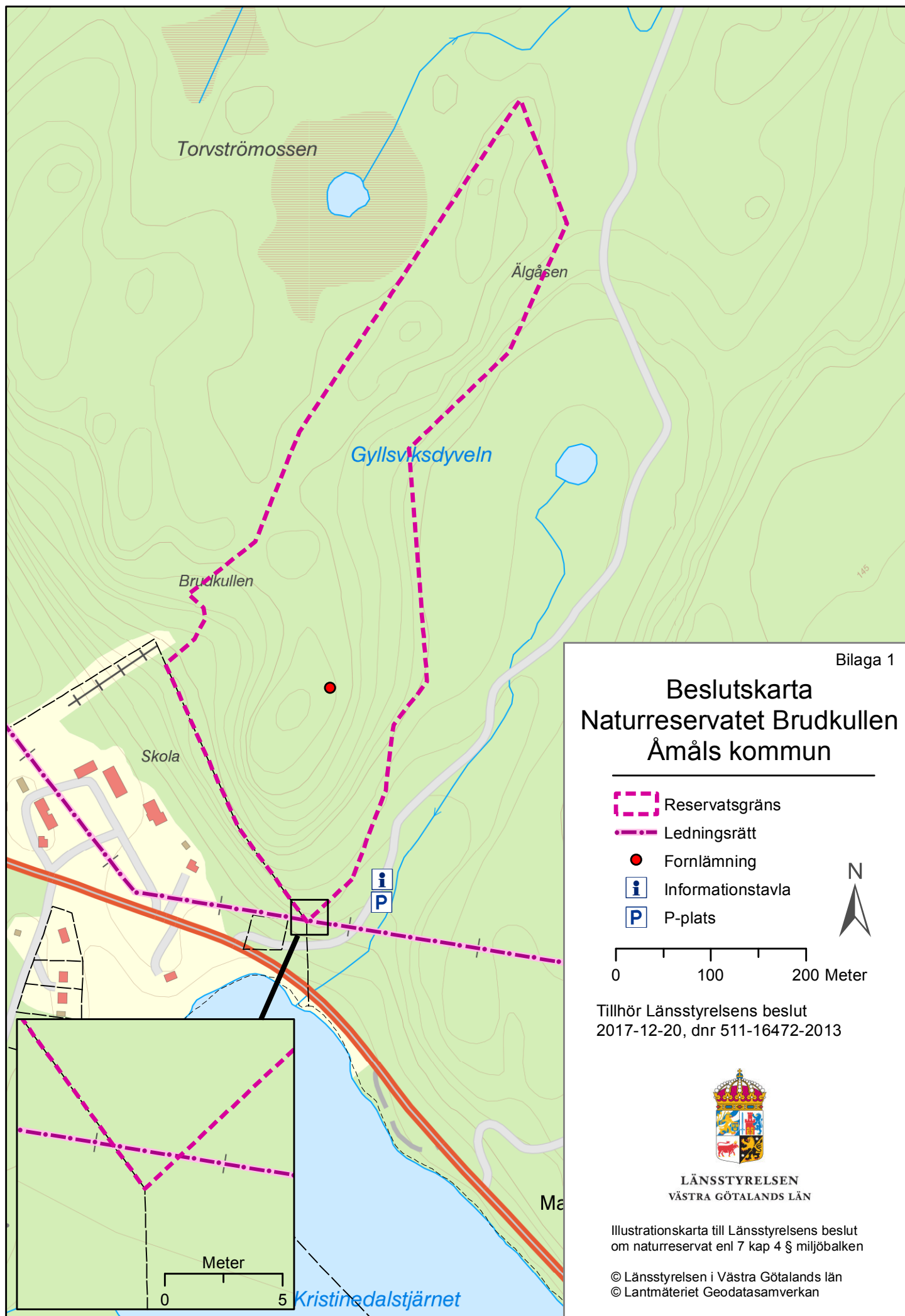
Länsstyrelsens beslut kan överklagas hos regeringen. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen.** Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se. Skickar du med vanlig post är adressen Länsstyrelsen i Västra Götalands län, 403 40 Göteborg.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till regeringen.

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Är du osäker på när tiden går ut kan du kontakta Länsstyrelsen.

Överklagandet ska vara skriftligt. I skrivelsen ska du ange

- ditt namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- vilket beslut du överklagar, till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer, samt
- hur du anser att Länsstyrelsens beslut ska ändras och varför det ska ändras.



Bilaga 1

Beslutscharta Naturreservatet Brudkullen Åmåls kommun

Reservatsgräns

Ledningsrätt

Fornlämning

Informationstavla

P-plats



0 100 200 Meter

Tillhör Länsstyrelsens beslut
2017-12-20, dnr 511-16472-2013



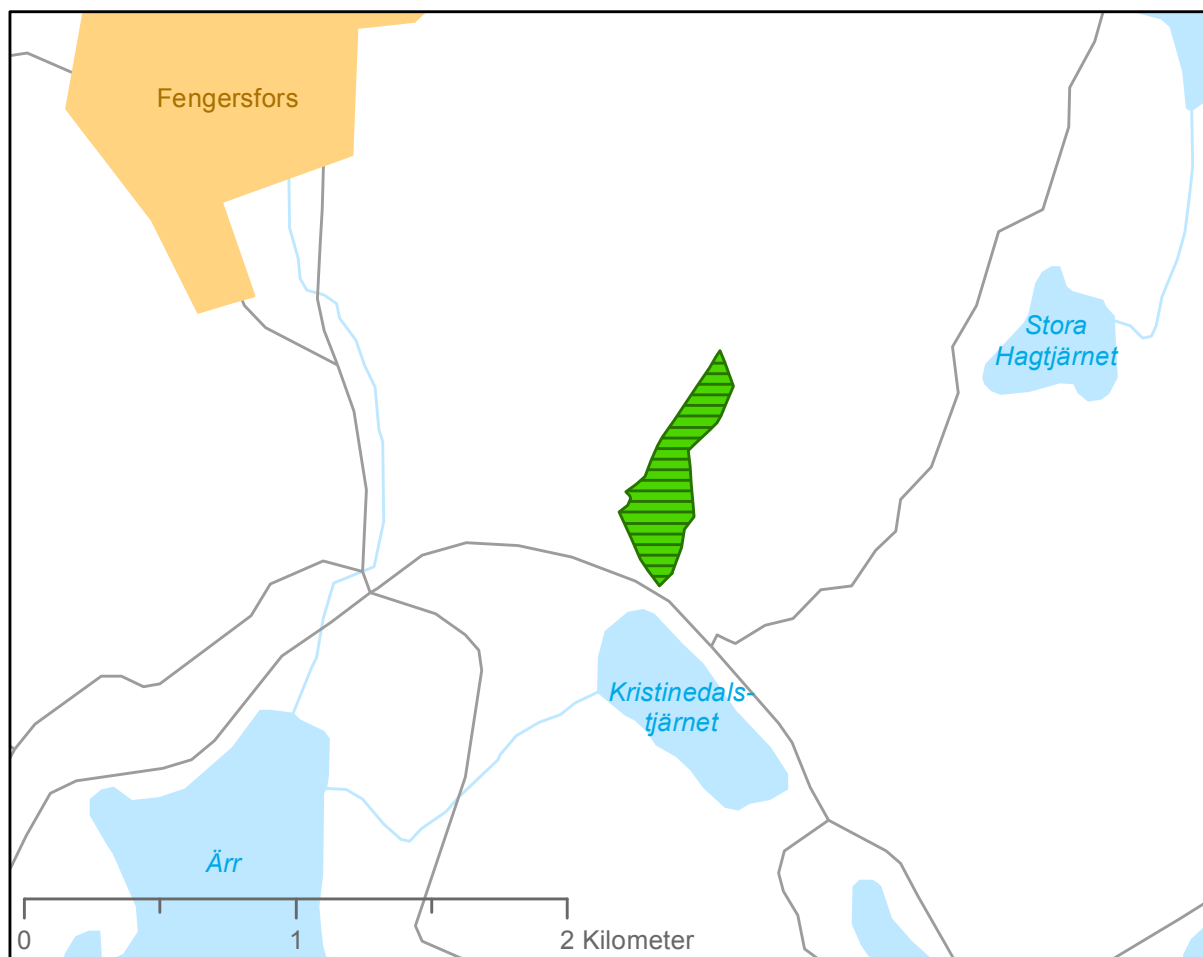
LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Illustrationskarta till Länsstyrelsens beslut
om naturreservat enl 7 kap 4 § miljöbalken

© Länsstyrelsen i Västra Götalands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

ÖVERSIKTSKARTA

Naturreservatet Brudkullen Åmåls kommun





LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Skötselplan
2017-12-20

Diarienummer
511-16472-2013
Dossienummer
1492-2214

Sida
1(10)

Skötselplan för naturreservatet Brudkullen i Åmåls kommun



Naturreservatet har gott om öppna solbelysta luckor och gamla tallar med mycket grov bark, så kallad 'pansarbark' eller 'krokodilbark'. Från Brudkullens topp har man en vacker utsikt över Fröskog och Kristinedalstjärnet. Foto: Länsstyrelsen

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning	3
DEL A – BESKRIVNING	4
1. Sammanfattning	4
1.1 Syfte.. .	4
1.2 Fakta om området och dess skötsel.....	4
2. Beskrivning av området	4
2.1 Uppgifter om naturreservatet	4
2.2 Allmän beskrivning av området	4
2.3 Bevarandevärden.....	5
2.4 Övrig bebyggelse och anläggningar.....	5
DEL B – SKÖTSEL AV BRUDKULLEN	6
3. Skötsel och bevarandemål.....	6
3.1 Indelning av skötselområden.....	6
3.2 Bevarandemål.....	6
3.3 Skötselområden med mål och åtgärder	6
4. Friluftsliv.....	7
5. Forn- och kulturmiljövård.....	7
6. Gränsmarkering.....	7
7. Uppföljning	7
7.1 Dokumentation av skötselåtgärder	7
7.2 Bevarandemål och gynnsamt tillstånd	8
7.3 Revidering av skötselplanen	8
8. Planerad förvaltning	8
9. Referenser	8

BILAGOR

- 3.1 Karta – Skötselplanekarta
- 3.2 Tabell 1 – Arter
- 3.3 Tabell 2 – Naturtyper

Inledning

Skötselplanen beskriver vad som ska göras i naturreservatet, när och hur ofta det ska göras. Den fastställer också vad som är viktigast att göra, om reservatsförvaltaren, d v s den som är ansvarig för naturreservatets skötsel, behöver prioritera. Förutom reservatsförvaltaren vänder sig skötselplanen till markägaren och andra intressenter.

Skötselplanen är uppdelad i två delar, A och B. Den första delen är en beskrivande del. Där anges bland annat naturreservatets syften och vilka natur- och bevarandevärden som finns i naturreservatet. Den andra delen av skötselplanen beskriver naturreservatets bevarandemål och hur naturreservatet ska skötas.

DEL A – BESKRIVNING

1. Sammanfattning

1.1 Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och en värdefull naturmiljö, närmare bestämt en talldominerad naturskog med orörd karaktär, samt att bevara naturvärden knutna till gamla hållmarkstallskogar. Skogen i reservatet har och håller på att bilda mycket av de strukturer, såsom döda stående och liggande träd, torrakor samt äldre träd, som är kännetecknande för ett naturligt fungerande skogsekosystem. Syftet är också att reservatet ska vara tillgängligt för allmänheten och det ska finnas goda möjligheter att uppleva och få information om områdets typiska livsmiljöer och arter.

Syftet ska uppnås genom att skogsmarken och dess flora och fauna i huvudsak utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer. Åtgärder vidtas även för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

1.2 Fakta om området och dess skötsel

Reservatsområdet utgörs av fastigheten Kristinedal 1:35. Skötseln går ut på att låta skogen utvecklas fritt. Detta resulterar i naturligt bildande av död ved och solbelysta luckor i skogen. En p-plats anläggs enligt nyttjanderättsavtal vid vägen i öster för att underlätta för besökare och förvaltning. Vid parkeringen placeras även en informationstavla samt en stig anläggs från vägen upp till toppen av brudkullen.

2. Beskrivning av området

2.1 Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Naturreservatet Brudkullen
NVR ID:	2041395
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Åmåls kommun
Ungefärlig mittpunkt:	N 355999, E 6540828 SWEREF99
Lägesbeskrivning:	Ca 2,5 km sydost om Fengersfors
Ägandeförhållande:	Privat markägare
Nyttjanderättsinnehavare:	Vattenfall Eldistribution AB
Areal (ha):	13 hektar
Förvaltare:	Västkuststiftelsen
Naturgeografisk region:	Dalslands kuperade skogslandskap, 21a

2.2 Allmän beskrivning av området

Brudkullens naturreservat ligger i Åmåls kommun ca 2,5 kilometer sydost om Fengersfors tätort och ca 21 km (bilväg) från centrala Åmål. Reservatet utgörs av en höjd med hållmarker och tallskog. Hela området ligger på mellan 105 och 160 meter över havet och ligger därigenom under högsta kustlinjen. Berggrunden i området i och kring Brudkullen består av metamorf granitoid. Jordtäcket är tunt i hela området, med stora delar av hållmarker med blottat berg. I sydsydost är terrängen mer kuperad och området sluttar ner mot gamla skolan och skogsbilvägen.

Tallskogen är mycket gammal och det finns individer som är uppmot 250–300 år. Ett gott tecken på att tallarna uppnått en hög ålder är den så kallade ”pansarbarken” samt de spärrgreniga kronorna. Många stammar har också en tydlig spiralvridning. Hällmarken är öppen och ljus med gott om solexponerade stammar, speciellt i den sydvästra delen där ett stort inslag av grova solbelysta torrakor och lågor med insektsgångar finns. Men gamla grova tallar finns även spridda i hela området. Lövinslag finns i form av asp, men i östslutningen finns även en del ek och lönn. I öst kan man även hitta senvuxen gran.

Området kring toppen av brudkullen har sedan tidigare påverkats av huggningar men sedan lång tid tillbaka har ytterst få skogsbruksåtgärder vidtagits. Frånvaron av skogsbruk är en förutsättning som har möjliggjort nybildning av skogsbiologiska viktiga strukturer som äldre träd och död ved. Detta har resulterat i en mosaikartad struktur med dels delar som idag utgör så kallade värdekärnor och andra delar som är på väg att bli värdekärnor. Dessa värden är ovanliga i dagens skogsbrukspräglade landskap och av grundläggande vikt för att bevara livsformer som är knutna till områden med mer naturlig skogsdynamik.

2.2.1 Arter

Bland arter som påträffats i reservatet kan följande nämnas: vintertagging, tallticka, blanksvart spiklav och knärot (samtliga NT* och S*), vedskivlav (NT*), nästlav, barkkornlav, koralllav, grovticka, strecklav, grymig blåslav samt vågig sidenmossa (samtliga S*). Man har även hittat spår av bronsbjörn, stekelbock samt aspvadgnagare (samtliga S*) i reservatet. En lista över samtliga rödlistade arter och signalarter finns i bilaga 3.2.

*) Hotkategorier enligt 2015 års rödlista: NT = nära hotad. S = signalart.

2.3 Bevarandevärden

2.3.1 Kulturhistoriska värden

I sydöstra delen av naturreservatet finns en fornlämning (RAÄ Fröskog 31:1) i form av en stensättning. Stensättningen är ca 2 meter i diameter och rund till formen.

2.3.2 Friluftslivsvärden

Naturreservatet är relativt lättillgängligt och skogen är luckig och öppen med många solbelysta platser. Det är från toppen av brudkullen en fin utsikt över byn Fröskog och Kristinedal och man kan se Kristinedalstjärnet i söder och sjön Ärr i sydväst. Trots det fina området och den fina utsikten besöks området i ringa omfattning av allmänheten. En stig kommer att märkas ut så man lättare kan ta sig till toppen av Brudkullen. En reservatsparkering kommer enligt nyttjanderättsavtal att anläggas ca 40 meter från reservatets södra gräns. Det går också bra att ta sig till reservatet med buss. Närmaste busshållplats ligger i Kristinedal, ca 300 meter från den tilltänkta parkeringsplatsen.

2.4 Övrig bebyggelse och anläggningar

I reservatet finns inga kända anläggningar. Ett nyttjanderättsavtal om användandet av väg samt anläggning av reservatsparkering tas fram i samband med reservatbildandet för att underlätta för besökare samt förvaltningen. En befintlig vägbom vid skogsbilvägens början flyttas i samband med anläggning av parkering, bommen placeras efter parkeringen.

DEL B – SKÖTSEL AV BRUDKULLEN

3. Skötsel och bevarandemål

3.1 Indelning av skötselområden

Indelningen av skötselområden utgår från skötselbehovet. Naturreservatet är indelat i ett skötselområde.

Skötselområdet är:

1. Talldominerad barrskog med inslag av lövträd, fri utveckling.

Inom skötselområdet finns flera naturtyper. Vad denna indelning av naturtyper grundar sig på redovisas i en tabell i bilaga 3.3.

3.2 Bevarandemål

Bevarandemålen preciserar syftet för skötselområdet och ger en beskrivning av hur det ska se ut när gynnsamt tillstånd råder. De ger också förutsättningarna för den uppföljning som planeras.

3.3 Skötselområden med mål och åtgärder

Skötselområde 1. Talldominerad barrskog med inslag av lövträd.

Skötselområde	Areal (ha)
1	13
Summa	13

Beskrivning:

Skötselområdet avser hela naturreservatet och utgörs till stor del av talldominerad barrskog av orörd karaktär och med inslag av lövträd och fuktigare områden med gran. Det finns i hela området gott om solbelysta luckor och gamla träd samt stående och liggande död ved.

Bevarandemål:

Det övergripande målet är att låta skogsmarken utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer. Detta resulterar i strukturer, såsom gamla, grova träd och stående samt liggande träd, vilka är kännetecknande för ett naturligt fungerande och av människan i låg grad påverkat skogsekosystem.

Skötselåtgärder:

Inga åtgärder förutom uppföljning av reservatets syfte, bevarandemål samt gynnsam bevarandestatus för miljöer och arter enligt Naturvårdsverkets riktlinjer, 2010 (se även kap. 7.2).

4. Friluftsliv

Karta med informationstavla, parkeringsplats samt förslag till stigdragning finns i bilaga 3.1.

Bevarandemål:

Att låta området vara tillgängligt för allmänheten och att besökare ska få relevant information om området. En parkering för 1–2 bilar ska anläggas enligt nyttjanderättsavtal. Aktuell information om naturreservatet ska finnas på länsstyrelsens hemsida och en underhållen informationstavla ska finnas vid parkeringsplatsen. En stig från skogsbilvägen, i väster, upp till Brudkullens topp ska finnas och underhållas.

Engångsåtgärder:

Anläggning och markering av stig från skogsbilvägen upp till Brudkullens topp, samt anläggning av en parkeringsplats för 1–2 bilar. Parkeringen ska placeras utanför reservatets gräns, vid skogsbilvägen öster om reservatet enligt nyttjanderättsavtal. Informationstavla ska sättas upp vid parkeringsplatsen. Tavlan ska utföras enligt svensk standard och naturvårdsverkets anvisningar 'Att skylta skyddad natur'. De ska bland annat innehålla karta över reservatet samt beskriva dess syfte, bevarandevärden och gällande föreskrifter för allmänheten. En engelsk text eller en engelsk sammanfattning ska finnas.

Underhållsåtgärder:

Stig, parkeringsplats samt informationsanläggningen ska tillses regelbundet och underhållas vid behov av förvaltaren.

5. Forn- och kulturmiljövård

Fornlämning (RAÄ Fröskog 31:1), i form av stensättning, kan vid behov, utan dispensprövning, hållas fri från igenväxning inom 5 meter från fornlämningen. Åtgärder för fornlämningen, utanför zonen på 5 meter, kräver dock en ansökan om dispens enligt föreskrifterna.

6. Gränsmarkering

Reservatets gräns ska märkas ut i fält. Gränsmarkeringar ska utföras enligt Naturvårdsverkets anvisningar "Att skylta skyddad natur".

7. Uppföljning

7.1 Dokumentation av skötselåtgärder

Skötselåtgärder som utförs i reservatet bör dokumenteras av den som utför åtgärden. Av dokumentationen bör framgå:

- åtgärd
- plats (skötselområde)
- kostnad
- tidpunkt
- utförare

Åtgärder av restaureringskaraktär bör dokumenteras med foto före och efter åtgärd.

7.2 Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. I en särskild uppföljningsplan kommer målindikatorer att anges. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i skötselplanen uppfylls och att skötseln fungerar. Uppföljningen kommer vara en viktig hjälp för förvaltarens planering av skötselarbetet.

7.3 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras när uppföljningen indikerar att det behövs.

8. Planerad förvaltning

Naturreseptatet förvaltas av Västkoststiftelsen. Förvaltningen av naturreseptatet bekostas av staten.

Sammanfattning och prioritering av skötselplanens åtgärder. Prioritering inom intervall 1–3 där 1 är högsta prioritet att genomföra.

Åtgärd	När/intervall	Prioritet
Gränsmarkering	2018	1
Informationstavla	2018	1
Parkeringsplats för 1–2 bilar	2018	1
Anläggning av stig	2018	2
Uppföljning av skötselåtgärder	Vid behov	3

9. Referenser

Gärdenfors, U. (red.). 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015 - The 2015 Red List of Swedish Species. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Naturvårdsverket, 2003. Att skylta skyddad natur. Naturvårdsverket, Stockholm.

Naturvårdsverket, 2003. Kartering av skyddade områden – skogstyper i naturreseptat och nationalparker. Rapport 5282, Naturvårdsverket, Stockholm.

Naturvårdsverket, 2010. Uppföljning av skyddade områden i Sverige. Riktlinjer för uppföljning av friluftsliv, naturtyper och arter på områdesnivå. Rapport 6379, Naturvårdsverket, Stockholm.

Nitare, J. (red.), 2010. Signalarter - indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.



Bilaga 3.1, Skötselplanekarta Naturreservatet Brudkullen, Åmåls kommun

Reservatsgräns

Skötselområdet

Ledningsrätt

Fornlämning, RAÄ Fröskog 31:1

Friluftslivsanordning

P-plats

Informationstavla

Förslag anläggning av stig

Väg



LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

0 100 200 300 Meter

Illustrationskarta till skötselplan för
naturreservatet Brudkullen
Tillhör Länsstyrelsens beslut
2017-12-20, dnr 511-16472-2013

© Länsstyrelsen i Västra Götalands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan



Bilaga 3.2

Tabell Arter

Tabell 1. Förekomst av

- signalarter (S), arter som används för att lokalisera och urskilja skogar med höga naturvärden (Skogsstyrelsen, Nitare 2010).
- rödlistade arter uppdelade enligt Artdatabankens kategorier: Nationellt utdöd (RE); Akut hotad (CR); Starkt hotad (EN); Sårbar (VU); Nära hotad (NT); Kunskapsbrist (DD) (Gärdenfors 2015).

Art	Kategori	Inventeringsdatum	Källa/ Uppgiftslämnare
<u>Mossor:</u> Vågig sidenmossa	S	2013-07-05	Skogsstyrelsen
<u>Lavar:</u> Blanksvart spiklav Vedskivlav Nästlav Barkkornlav Korallav Strecklav Grynig blåslav	NT, S NT S S S S S	2012-05-11 2015 2012 2012 2012 2013 2013	Skogsstyrelsen Skogsstyrelsen Skogsstyrelsen Skogsstyrelsen Skogsstyrelsen ProNatura ProNatura
<u>Kärlväxter:</u> Knärot	NT, S	2000	Claes Kannesten, Projekt Växtfynd i Dalsland
<u>Svampar:</u> Vintertagging Tallticka Grovticka	NT, S NT, S S	2015 1996, 2015 2012-05-11	Skogsstyrelsen Skogsstyrelsen Skogsstyrelsen
<u>Spår av insekter:</u> Bronshjon Stekelbock Aspvedgnagare	S S S	2012 2012 2012	Skogsstyrelsen Skogsstyrelsen Skogsstyrelsen

Bilaga 3.3

Tabell Naturtyper

Tabell 2: Markslag och naturtyper. Samtliga arealer är hämtade från: Kartering av skyddade områden (KNAS), (Naturvårdsverket 2003).

Markslag och Naturtyp	Areal år 2017 (ha)
Barrskog:	12,0
Granskog	0,3
Tallskog	7,8
Barrblandskog	0,6
Lövblandade barrskogar	0,5
Hällmark/Skogsimpediment	2,8
Lövskog:	0,7
Triviallövskog	0,5
Triviallövskogar med ädellövsinslag	0,2
Ungskog:	0,3

Summa: 13,0 ha varav produktiv skog: 10,2 ha.